

Leylâ ve Mecnûn Bibliyografyası

Hanife KONCU*

ARAP kaynaklı bir hikâyenin işlenmesiyle ortaya çıkan ve ilk olarak İran Edebiyatı'nda Nizamî-i Gencevî tarafından mesnevî olarak ele alınan *Leylâ ve Mecnûn*, Klâsik Türk Edebiyatı'nda önce XIV. yüzyılda Gülşehrî'nin *Mantıku't-Tayrî*'nda 79 beyit ve Âşık Paşa'nın *Garîb-nâme*'si içinde 30 beyit olarak yer almış, XV. yüzyıldan itibaren de mesnevî konusu olarak işlenmiştir. Anadolu sahasında Şâhidî, Çağatay sahasında ise Ali Şir Nevâyî tarafından ilk örnekleri verilen bu mesnevî, daha sonra pek çok şairin ilgisini çekmiştir. Bu edebiyatta yazılan *Leylâ ve Mecnûn* mesnevîlerinin en meşhuru ise Fuzûlî'nin *Leylâ vü Mecnûn*'u olmuştur.¹

Leylâ ve Mecnûn hakkında tez, kitap, makale, bildiri ve ansiklopedi maddeleri gibi birçok araştırma ve çalışma yapılmıştır. Tezlerde işlenen konuların sınıflandırılması şöyle yapılabilir:

1. Leylâ ve Mecnûn mesnevîsini Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında araştıran,
2. Bir şaire ait Leylâ ve Mecnûn mesnevîsini inceleyen ve metin tespiti yapan,
3. İki mesnevîyi mukayese eden,
4. Leylâ ve Mecnûn mesnevîsi ile gelenekten yararlanan Yeni Türk Edebiyatı'na ait eserleri değerlendiren,
5. Mesnevînin dil özelliklerini inceleyen,
6. Mesnevîde uygulanan hikâye tekniğini tespit eden vb.

Özellikle kaynak olarak adı en fazla geçen ve ulaşılabilen tezlerin birkaçı aşağıda kısaca tanıtılmıştır.

* Yard.Doç.Dr., Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

1 Agah Sırrı Levend, *Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnun Hikâyesi*, Ankara, 1959.

Belal Saber Mohamed Abdel-Maksoud, “Leylâ ile Mecnûn Mesnevisinin Arap, Fars ve Türk Edebiyatı’nda Ele Alınmış Biçimi ve Larendeli Hamdî’nin Eseri” adlı doktora tezinde, “Ön söz, İçindekiler, Metinde kullanılan Transkripsiyonlu Harflerin Listesi, Kısaltmalar ve Giriş”ten sonra birinci bölüm gelmektedir. Bu bölümde Arap Edebiyatı’nda yazılmış olan Leylâ ve Mecnûn hakkında kaynak incelemesi yapılmış, Mecnûn’a ait olduğu düşünülen şiirler ve düzyazı parçalar tespit edilmiş, El-Vâlibî’ye ait *Leylâ ve Mecnûn*’un değerlendirilmesi yapılmış, Leylâ ve Mecnûn hikâyesinin diğer rivayetleri de araştırılmıştır. Ayrıca Mecnûn’un, tarihî olarak yaşayıp yaşamadığı da incelenmiştir. İkinci bölüm Fars Edebiyatı’nda Leylâ ve Mecnûn mesnevîlerinin konu edildiği bölümdür. Bunlar arasında Nizâmî, Emîr Hüsrev, Nizâmeddin Ahmed Süheylî, Câmî, Mektebî, Hâtîfî’nin eserleri özellikle şahıslar ve kaynakları açısından değerlendirilmiştir. Türk Edebiyatı’nda yer alan Leylâ ve Mecnûnların incelendiği üçüncü bölümde; Gülşehrî, Âşık Paşa, Edirneli Şâhidî, Nevâî, Bihiştî Ahmed Sinân Çelebi, Hamdullah Hamdî, Ahmed Rıdvân, Celîlî Hâmîdizâde, Sevdâ’î, Hakîrî, Fuzûlî, Celâlîzâde Sâlih Çelebi, Halife, Kafzâde Fâizî ve Örfî’nin eserlerinin özeti verilmiş, şahısları ve kaynakları üzerinde durulmuştur. Ayrıca Anadolu sahasında bu konuda eser veren diğer şairler belirtilmiştir. Dördüncü bölüm; Larendeli Hamdî ve Leylâ ve Mecnûn mesnevîsinin incelendiği bölümdür. Eserin nüsha özellikleri verilmiş, özeti yapılmış, şahıslar, olaylar, hikâyeler belirtilmiştir. Ayrıca hikâyenin kaynakları, sosyal zemini, kompozisyonu ve değerlendirmesi yapılmıştır. Eserin II. cildi metin, sonuç ve bibliyografyadan oluşmaktadır.

Pervin Çapan’ın, “Mesneviye Düşen Aşklar: Ali Şir Nevayî ve Fuzûlî’nin Leylâ ve Mecnûnları” başlıklı tez çalışmasında, önsöz, kısaltmalar ve girişten sonra gelen birinci bölümde Leylâ ve Mecnûn hikâyesinin kaynakları üzerinde durulmuş ve her iki şairin eserleri hakkında bilgi verilmiştir. İkinci bölümde mesnevîlerin çeşitli açılardan mukayeseli tahlilleri yapılmıştır. Burada “Anlatma Problemi ve Bakış Açısı”, “Vak’a-Olay Örgüsü”, “Şahıs Kadrosu”, “Zaman”, “Mekân”, “Hikâyelerin Sosyal Zemini”, “Merak Unsurları”, “Motifler” başlıkları altında incelemeler bulunmaktadır. Sonuç ve bibliyografya ile tez tamamlanmıştır.

İstanbul Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü’nün bir numaralı tezi olan ve Ali Nihat Tarlan tarafından hazırlanan “İslâm Edebiyatında Leylî vü Mecnûn Mesnevîsi” 1922 yılında yapılmıştır. Tez; Mukaddime, Tasavvufta Aşk Telâkkisi, Arap Edebiyatı’nda “Leylî vü Mecnûn”, İran Edebiyatı’nda “Leylî vü Mecnûn”, Türk Edebiyatı’nda “Leylî vü Mecnûn”, Fuzûlî’nin “Leylî vü Mecnûn” eserini tedkik ve Netice bölümlerinden oluşmaktadır. Ali Nihat Tarlan, *Tasavvufta Aşk Telâkkisi*’nde, “Sûfilerin nazarında aşk, mâhiyeten insanî ve ictimâî fazîletlerin en hâ’iz-i kıymet olanıdır. Sâlikin iki yolu vardır: Biri menfî, diğeri müsbet. Menfî sa’y tenzîh-i rûhtur. Fenâlıklardan ma’nâ-yı şâmil-ile

mâsivâdan rûhu kurtarıp onu ulûhiyetin tecellisine kâbiliyetli bir hâle getirmektedir. Diğeri, ya'nî müsbet mücâhede en geniş ta'bîrlerle "aşk"tır" (s. 1) diyerek sufilerin bakış açısıyla aşkı anlatmış ve metninde özellikle Farsça şiiirlerle yer vermiştir. Bunu takip eden bölümde Mecnûn'un divanının Ebû Bekri'l-Vâlibî tarafından toplandığını belirtmiş ve Mecnûn'un kimliğini açıklarken aynı zamanda hikâyeye hakkında bilgi vermiştir. Dördüncü bölümde Nizâmî-i Gencevî, Hüsrev-i Dehlevî, Mevlânâ Abdurrahmân Câmî ve Mevlânâ Hâtifi Câmî gibi Fars Edebiyatı'nda Leylî vü Mecnûn yazan şairlerin eserlerini anlatmış ve bunun yanında bu edebiyatta *Leylî vü Mecnûn* yazan diğer şairlerin de isimlerini sıralamıştır: Âhî, Ünsî, Hüseyin Hızır Şâh, Rûhü'l-emîn, Sâlim, Sadeddîn, Sevdâyî, Süheylî, Şerifâ-yı Kâşif, Zamirî, Itâbî, İmâd, Kâsım Cenâbezî, Kâdî, Kâtibî, Müşerref İsfahanî, Ma'sûm, Mektebî, Mevcî, Mehdi Tebrizî, Nâsır, Nâmî, Nasibî, Nüvidî, Hidâyet, Hidâyetü'l-lehrî, Hilâlî, Hindû. Yazar, ayrıca bu konuda eser veren Hind şairlerini de belirtir: Mirza Muhammed, Taki Han, Mirza Mehdi Ali Han. Türk Edebiyatı'nda Leylî vü Mecnûn yazanlar arasında Mîr Ali Şîr Nevâyî, Hamdî, Bihiştî ve Hamdî-i Larendevî'nin eserleri hakkında bilgi verir. Diğerlerinin isimlerini sayar: Türâbî, Celîlî, Çâker, Halîfe, Halîlü'l-Burusevî, Hayâlî, Rif'atî, Revânî, Sinan Çelebi, Şâhidî, Sâlih, Zamîrî, Ârif Çelebi, Abdullah, Urfî, Fazlî, Fikri, Muhibbî, Mahvî, Muidî, Nevcâtî, Vehbî, Fâizî. Tezin son bölümünde ise Fuzûlî'nin eseri incelenmiştir.

Sibel Ülger tarafından hazırlanan "Leylâ ve Mecnun'da Hikâyeye Tekniği" adlı doktora tezinde, *Leylâ ve Mecnûn* mesnevîsine farklı bir tarzda yaklaşmakta, modern teknikleri uygulayarak hikâyenin "anlatı tekniği" gibi değişik bir boyutta değerlendirilmesine imkân sağlanmaktadır. Tez içerisinde; "Önsöz, İçindekiler, Giriş, I- Leylâ ve Mecnun Hikâyesi (Arap Edebiyatı'nda Leylâ ve Mecnun, Fars Edebiyatı'nda Leylâ ve Mecnun, Türk Edebiyatı'nda Leylâ ve Mecnun), II- Fuzulî'nin Leylâ ve Mecnun Hikâyesi, III-Leylâ ve Mecnun'da Hikâyeye Tekniği (Hikâyenin Konusu, Anlatıcı ve Bakış Açısı, Vak'a, Mekân, Zaman, Şahıs Kadrosu), Sonuç, Bibliyografya" bulunmaktadır.

Leylâ ve Mecnûn hakkında yazılmış kitaplar şu başlıklar altında toplanabilir:

1. Bu mesnevîden veya hikâyeden genel bilgi veren kaynaklar,
2. Metin neşri (Arap harfli Türk alfabesi veya Latin harfli Türk alfabesiyle, transkripsiyonlu)
3. Arap harfli Türk alfabesinden aktarım,
4. Batı dillerine tercüme,
5. Farsça'dan tercüme,
6. Nesre çevirme,
7. Günümüz Türkçesine uyarlama,
8. Mesnevînin roman teknikleri açısından incelenmesi,

9. Mesnevînin halk hikâyesine dönüşmüş şekli,
10. Roman, şiir ya da oyun hâlinde işlenen vb.

Eserin Arap harfli Türk alfabesiyle hem müstakil hem de külliyat içinde birçok baskısı yapılmıştır. Bunlardan biri M. Fuad Köprülü'nün 1924'te yayımlandığı *Fuzûlî Külliyyatı* içinde yer alan *Leylâ vü Mecnûn* mesnevîsidir (s. 227-352).

Ali Cânib'in *Leylâ vü Mecnûn*'u; "Leylâ vü Mecnûn'un mevzu'u" hakkında kısa bir girişten sonra Leylâ vü Mecnûn mesnevîsinden, yazarının tâbiriyle "en güzide parçaları" seçilmiştir. Arap harfli Türk alfabesiyle yayımlanmış olan eser, Ali Cânib'in seçkilerini taşıdığından önem arz etmektedir. Kitabın sonunda "Kitapta geçen kelimeleri münhasır" bir lugatçe bulunmaktadır.

Necmettin Halil Onan'ın hazırladığı *Fuzuli: Leylâ ile Mecnun* çalışması; "Önsöz (Leylâ ile Mecnun'un konusu, Fuzuli'nin aşkı, konunun özeti, Fuzuli'nin şiirinde gerçek değer, Fuzuli'nin dili, Fuzuli'nin eserlerinin transkripsiyonu, Bu baskının hazırlanışında gözden geçirilen yazma Leylî vü Mecnun nüshaları, Dâstân-ı Leylî vü Mecnûn (metin)" bölümlerinden meydana gelmiştir.

Vasfi Mahir Kocatürk'ün *Leylâ ile Mecnun* adlı kitabında; "Fuzuli ve Leylâ ile Mecnun Hikâyesi, Mukaddime, Mecnun'un Dünyaya Gelişi, Belâ Binasının Kuruluşu ve İptilâ Eleminin Başlaması, Leylâ'yı Annesinin Tekdir Etmesi, Mecnun'un Vaziyeti, Mecnun'un Dolaşırken Leylâ ile Karşılaşması, Mecnun'un Deliliği ve Aşka Düşme Sevdası, Mecnun'un Babasının Vaziyetten Haberdar Olması ve Onu Çölde Buluşu, Annesinin Nasihati ve Mecnun'un Kabul Etmeyişi, Mecnun'un Babasının Leylâ'yı İstemesi, Mecnun'un Kâbe'ye yüz sürmesi, Mecnun'un Dağla Konuşması, Mecnun'un Ceylânla Konuşması, Mecnun'un Güvercinle Dertleşmesi, Leylâ'nın Vaziyeti, Leylâ'nın Baharda Gül Bahçelerinde Gezmesi, Leylâ'nın İbni Selâm'a Verilmesi, Nevfel'in Mecnunla Görüşmesi, Nevfel'in Leylâ'nın Kabilesile Savaşı, Mecnun'un Kendisini Zincire Bağlayarak Leylâ tarafına gitmesi, Mecnun'un Körlük Bahânesile Leylâ'yı Görmesi, İbni Selâm'ın Leylâ ile Evlenmesi, Zeyd'in Mecnun'a Haber Götürmesi, Mecnun'un Leylâ'ya Sitem Mektubu, Leylâ'nın Mecnun'a Cevaba, Babasının Mecnun'u Sahrada Bulması ve Ondan Ayrılışı, Mecnun'un Babasının Mezarına Gelişi, Mecnun'un Hali ve Bazı Yükseliş Vasıfları, Mecnun'un Tanrıya Yalvarışı ve Dusasının Kabul Edilmesi, İbni Selâm'ın Ölümü, İbni Selâm'dan Sonra Leylâ'nın Vaziyeti, Leylâ'nın Mecnun'u Tanınması ve Mecnun'un Leylâ'ya Lakayt Kalışı, Leylâ'nın Ölümü, Mecnun'un Ölümü, Son Söz ve Vefa Sahiplerinin Kusura Bakmaması Ümidi ve Zekâ Sahiplerinden Dua Temennisi" başlıklarıyla eserin nesre çevirisi yer almaktadır.

Birçok dile tercümesi yapılan Leylâ ve Mecnûn mesnevîsinin İngilizce'ye tercümesi Sofi Huri tarafından yapılmıştır. *Leylâ and Mejnûn by Fuzûlî* adıyla yayımlanan çalışma iki kısımdan oluşmaktadır. Alessio Bombaci'nin hazırladığı Birinci Kısım "The history of Leylâ and Mejnûn" adını taşımaktadır ve "The

Life of Fuzûlî, The Works of Fuzûlî, The Legend of Majnûn, Laylâ and Mejnûn by Nizâmî of Ganja, Fuzûlî's Leylâ and Mejnûn" başlıklı bölümleri içermektedir. İkinci Kısımda Sofi Huri tarafından hazırlanmış İngilizce Leylâ ve Mecnûn metni yer almaktadır. Çalışmanın sonunda bir bibliyografya verilmiştir.

Hüseyin Ayan tarafından hazırlanan Fuzûlî'nin *Leylâ vü Mecnûn*'unda, sunuş ve ön sözden sonra metin verilmiş, metnin altında ise nesre çevrilmiş şekli yer almıştır. Kitabın sonunda 1924 baskısı Külliyyat-ı Fuzûlî'den alınmış olarak Arap harfli Türk alfabesiyle metin verilmiştir.

Muhammed Nur Doğan tarafından hazırlanan Fuzûlî'nin *Leylâ ve Mecnûn*'u; metin, nesre çeviri, notlar ve açıklamalardan oluşmaktadır. Ön söz, kaynakçadan sonra metin ve nesre çevirisi karşılıklı sayfalarda verilmiştir. Muhammed Nur Doğan, metinde anlaşılması güç ifadeleri "Metin İle İlgili Notlar ve Açıklamalar" kısmında izah etmiştir. Bu bölüm eser için son derece önemlidir. Araştırmacı bazı açıklamaları desteklemek için ayrıca diğer şairlerin beyitlerinden de örnekler vermiştir. Daha sonra mesneviyle alâkalı minyatürlerle eser tamamlanmıştır

İlhan Genç'in, *Leylâ ve Mecnûn'un İki şairi: Fuzûlî ve Sezai Karakoç* adlı kitabı farklı bir tarzda ele alınmış eski ve yeni edebiyatın iki önemli temsilcisini bir araya getirmiştir. Ön sözden sonra giriş bölümü yer alır. Bu bölümde "Fuzulî ve Leylâ vü Mecnun Hikayesi" ile "Sezai Karakoç ve Leylâ ile Mecnun Hikayesi" bulunmaktadır. Üç bölümden oluşan çalışmanın ilk bölümü "Hikayelerin yapı, içerik ve üslup bakımından mukayesesi" adını taşımaktadır. Bu bölüm kitabın en uzun kısmıdır (s. 45-333) ve 18 alt başlıktan oluşmaktadır. "Hikayenin giriş bölümü", "Leylâ ve Mecnûn'un doğuşları", "Kays ve Leylâ'nın yetişmeleri, âşık olmaları", "Mecnûn'un gezerken Leylâ'ya rastlaması ve onunla görüşüp çöllere düşmesi", "Mecnûn'un çöllerde keder içinde dolaşırken babasının haberdar olup onu bulması ve eve getirmesi", "Anasının Mecnûn'a öğüt vermesi fakat Mecnûn'un reddedişi", "Mecnûn'un babasının Leylâ'yı Mecnûn'a istemesi ve eli boş dönmesi", "Mecnûn'un Kabe'ye yüz sürmesi, geriye dönüşü ve tekrar çöllere dönmesi", "Leylâ'nın başından geçenler ve Leylâ'nın İbni Selâm'la yakalanması", "Nevfel ile Mecnûn arasındaki ilişki", "Mecnûn'un kendini zincire vurması ve Leylâ'nın tarafına gitmesi", "Leylâ'nın İbni Selamla evlenmesi, Zeyd'in haberi Mecnûn'a bildirmesi ve Mecnûn'un Leylâ'ya gönderdiği azarlama mektubu", "Mecnûn'un Babasının onu sahrada bulması, ondan ümidini kesmesi ve ölümü", "Mecnun'un olgunlukları, Leylâ'nın mektubunun kendisine ulaşması", "İbn Selâm'ın vefat etmesi, Leylâ'nın çile köşesinde çektikleri, Çöle gitmesi ve Mecnûn'la görüşüp onun kemâlini anlaması", "Leylâ'nın Annesine vasiyeti ve vefat etmesi", "Mecnûn'un Leylâ'nın vefatını öğrenmesi, Hasretle bu dünyâdan gitmesi, Leylâ ile Mecnûn'un kabirlerinin dilek yerine dönüşmesi", "Zeyd'in Leylâ ile Mecnûn'u rüyasında görmesi ve hikayenin tamamlanması" başlıkları altında inceleme bulunur. Kitabın ikinci bölümü "Hikaye-

rin Kişileri ve Kişiler Sistemi Yönünden Mukayesesi”dir. Son bölüm, kitabının değerlendirmesinin yapıldığı bölümdür. Eser, kaynakçayla son bulmaktadır.

Reşat Nuri Güntekin’in *Leylâ ile Mecnun* kitabı, adını ilk hikâyeden almaktadır (s. 5-10). Kitabın içinde bu hikâyeye birlikte birçok hikâye bulunmaktadır: Bir sahtekârlık Davası, Başkasının Eliyle, Masum Bir Hile, Çocuk Kavgası, Gamsızın Ölümü bunlardan birkaçıdır.

Leylâ ve Mecnûn mesnevîsini değişik bir açıdan, roman açısından değerlendiren Mehmet Kahraman’ın kitabı *Leyla ve Mecnun Romanı*; Önsöz ve girişten sonra beş bölümden oluşur. Birinci bölüm; “Çeşitli Kullanımları İçinde ‘Roman’ Kelimesi”, “Roman Kavramı Çerçevesinde Hikâye, Halk Hikâyesi, Masal, Tarih, Gazavâtname”, “Roman’ın sınırları”, “Roman’ın Türk Edebiyatında Kazandığı Anlam”, “Roman ve Edebiyat-ı Hakîkiye”, “Batı’da ve Türk Edebiyatında Romana Geçiş”, “Roman Kelimesinin Türkçe’deki Yeri”, “Klasik Anlayıştan Modern Anlayışa Geçişte İki Örnek: Murat Belge ve Orhan Pamuk”tan oluşur. İkinci bölümde bir nazım şekli olarak mesnevîden bahisle, bu şeklin romana gidişi üzerinde durulmuştur. Üçüncü bölüm; “Fuzulî’nin Leyla ve Mecnun’u”, “Leyla ve Mecnun’la İlgili En Son Dikkatler”, “Dâstân-ı Leylî vü Mecnun”, “Sonuç: Leyla ve Mecnun Romanı” yer almaktadır. “Modern Roman Bilgilerimiz Işığında Leyla ve Mecnun” eserin dördüncü bölümünde işlenir. Beşinci bölümde, Mecnûn’dan bahsedilir. O, aynı zamanda bir aşk eri olarak da ele alınmıştır. Son söz, bibliyografya ve dizinle kitap tamamlanmıştır.

Muhsin Kalkışım’ın, Fuzûlî’nin *Leyla vü Mecnun Hikâyesi (Tahkiye Unsurları)* adlı kitabında ön söz ve kısaltmalardan sonra beş bölüm bulunmaktadır. Birinci bölüm giriştir. Burada “Eski Türk Edebiyatında Hikâye”, “Aşk Mesnevi-leri”, “Fuzûlî’nin Leylâ vü Mecnûn’u” incelenilmiştir. İkinci bölüm “İtibârî Yapı” adını taşır ve “Vaka”, “Bakış açısı ve Anlatıcı”, “Zaman”, “Mekân”, “Şahıs Kadrosu”ndan oluşmaktadır. Anlatım Teknikleri üçüncü bölümdür ve “Tasvir”, “Sahne”, “Özet”, “İç Monolog”, “İç Diolog”, “Leitmotiv”, “Montaj”, “Mek-
tup” bahsi üzerinde durulmuştur. Dördüncü bölüm, karşılaştırma bölümüdür. Fuzûlî’nin Leylâ ve Mecnûn’u ile Nizâmî’nin ve Sezai Karakoç’un Leyla ve Mecnunları mukayese edilmiştir. Beşinci bölüm eserin değerlendirildiği sonuç bölümüdür. 118 sayfa olan eser kaynaklar kısmıyla sona erer.

Sezai Karakoç, gelenekten yararlanmak suretiyle *Leyla ve Mecnun* eserini günümüze taşımıştır. Şairin şiirlerinin altıncı kitabı olan Leylâ ile Mecnun’da Birinci bölüm ‘Doğum’, ikinci bölüm ‘Giriş’ ve üçüncü bölüm ‘Ölüm’dür.

Agah Sırrı Levend’in *Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnun Hikâyesi*, tarih olarak fazla yeni olmamakla beraber, bu konuda yazılmış en kapsamlı eserdir. Kendisinden sonra yayımlanan hemen her kaynak bu esere atıfta bulunmuştur. Eser ön söz ve girişten sonra iki bölümden oluşmaktadır. Girişte “Arap edebiyatında Leylâ ve Mecnun kıssası” ile “Bu konu ile ilgili kaynaklar ve başlıca eserler” anlatılmaktadır. Eserin birinci bölümü Fars Edebiya-

tı'nda Leylâ ve Mecnûn hikâyesinin anlatıldığı bölümdür. Burada Nizamî, Husrev, Mektebî, Camî ve Hatifi'nin Leylâ ve Mecnûnları ile bu dilde aynı konuda eser veren diğer şairler ve konu ile ilgili kaynaklar belirtilmiştir. Yazar, ikinci bölümde; Türk Edebiyatı'nda Leylâ ve Mecnûn'a yer veren ilk eserler olan *Mantıku't-Tayr* ve *Garîb-nâme*'nin konuyla ilgili kısımlarından bahseder. Bu edebiyatta XV. yüzyılda Şâhidî'yle Leylâ ve Mecnûnların yazılmaya başladığını anlatır ve eserin ayrıntılı incelemesini yapar. Sonra Nevaî, Bihiştî, Hamdullah Hamdî, Ahmed Rızvan, Kadimî, Celilî, Sevdayî, Hakirî, Fuzulî, Lârendeli Hamdi, Atayî, Faizî, Örfî, Andelip ve Nâkâm'ın eserlerinin yine ayrıntılı ve zaman zaman mukayeseli olarak tanıtıldığı eser, Leylâ ve Mecnûn yazan diğer Türk şairlerinden de bahseder. Yazar, sonuç kısmında da kitabın genel bir değerlendirmesini yaparak, söylentilerden hikâye oluşumunu özetler, kahramanları ve karakterleri, başka tipleri, başka motifleri, eserlerin vezinlerini ve bu mesnevîyi yazarları sıralar.

Çağatayca yayımlanmış tek Leylâ ve Mecnûn mesnevîsi Ülkü Çelik tarafından hazırlanan Alî-şîr Nevâyî'nin *Leylî vü Mecnûn*'udur. Eser; "Sunuş, Önsöz, Giriş (Çağatay Adı ve Çağatayca, Çağatay Edebî Dilinin Devreleri, Nevâyî, Alî-şîr Nevâyî'nin eserleri, Leylî vü Mecnûn, Mesnevinin konusu, Mesnevinin nüshaları ve Metin" den meydana gelmiştir. Türk Dil Kurumu'ndan yayımlanan eserde metin transkripsiyonludur

Nizamî-i Gencevî'nin *Leylâ ile Mecnun*'u Azerbaycanlı Şair Samed Vurgun tarafından manzum olarak çevrilmiş, M. Faruk Gürtuna tarafından da İstanbul Türkçesine göre düzenlenmiştir. Eserin başında "Genceli Nizami'nin Hayatı" anlatılmış ve eserlerinden bahsedilmiştir. Yine bibliyografik bilgi Ali Genceli tarafından da kitapta verilmiştir. Sonra manzum olarak metin yer almış, dipnotlarda Arapça ibareler ve anlaşılması güç ifadeler açıklanmıştır.

Nizamî'nin *Leylâ ile Mecnun* eseri Farsça'dan Türkçe'ye Ali Nihat Tarlan tarafından çevrilmiştir. Eserin başında Genceli Nizamî'den bahseden bir ön söz bulunmaktadır. Kitap, mensur olarak çevrilmiş ve çeviride kullanılan nüsha, Vahîd-i Destgirdî'nin 30 nüshayı mukayese ettiği Nizami külliyyatından alınmıştır. Eserin Almanca'ya tercümesini Nedjati H. Lugal ve O. Rescher hazırlamıştır. Kitapta *Leylâ ve Mecnûn*'la birlikte *Beng ü Bâde* de bulunmaktadır. *Fuzuli's Layla ve Megnun und Benk u Bade* adıyla (İstanbul, 1943) yılında yayımlanan çalışma, 1979 yılında Sehi Bey's Tezkere ve Latifi's Tezkere'yle birlikte yeniden yayımlanmıştır. Almanca tercümesiyle Leylâ ve Mecnûn kitabın 497-645. sayfaları arasındadır.

Aziz Nesin, *Leyla ile Mecnun* eserinde Fuzulî'nin Leyla ve Mecnun'undan günümüz Türkçesine aktarma yapmıştır. Kitapta, mesnevî içerisindeki gazellerden de manzum çeviri bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu'ndan yayımlanan kitap; "Bu, Aslan'ın Dünyaya Geldiğidir; Bu, Aslan'ın Leylâ'ya Tutkunluğudur; Bu, Leylâ'yı Annesinin Azarladığıdır; Bu, Aslan'ın Adının Deliye Çıktığıdır; Bu,

Leylâ'nın Mecnun'u Çölde Gördüğüdür; Bu, Mecnun'un Babasının Leylâ'yı Oğluna İsteddiğidir; Bu, Leylâ'nın Yalaza, Yıldıza Derdini Döktüğüdür; Bu, Leylâ'nın Mecnun'dan Haber Aldığıdır; Bu, İbniselâm'ın Leylâ'ya Vurgunluğudur; Bu, Nevfel Ordusuyla Leylâ Uruğunun Savaştığıdır; Bu, Mecnun'un Dilenci Kılığında Leylâ'yı Gördüğüdür; Bu, Leylâ'nın İbniselâm ile Evlendiğidir; Bu, Zeyt'in Leylâ'nın Evlendiği Haberini Mecnun'a Getirdiğidir; Bu, Mecnun'un Çölde Babasıyla Konuştuğudur; Bu, Mecnun'un Babasının Ölümünden Sonraki Durumudur; Bu, İbniselâm'ın öldüğüdür; Bu, İbniselâm'ın Ölümünden Sonra Leylâ'nın Çölde Mecnun'u Bulduğudur; Bu, Leylâ'nın Mecnun'u Tanıyıp Mecnun'un Leylâ'yı Tanımadığıdır; Bu, Leylâ'nın Öldüğüdür; Bu, Mecnun'un Öldüğüdür" başlıklı bölümlerden oluşmuştur.

İskender Pala'nın *Leylâ ile Mecnun* eseri, hikâyenin günümüze uyarlaması olan bir çalışmadır. "Sunuş, Bir Doğuştan Dörtlü..., Ad koydular Çocuğa: Kays..., '2 Lam+Ya= Leylâ', Mecnun Leylâ= Leylâ'nın Çılgını, İllâ Leylâ, İllâ Leylâ, Mevlâ ile Leylâ Arasında..., Geceler, Âh Geceler..., Ey Sevgili, Hani İnsaf ?, Zincir Deliye Gerekir..., O, Yegâne Sığınak; O, Biricik Sevgili..., Dost Yolunda Mecnun Yok, Leylâ Yok..., Leylâ Dünyaya Hoşça kal Diyende..., Artık Bana Cism ü Can Gerekmez..., Bir Otağa İki Sultan..., Bu Gazel Mecnun Anası Dilindendir, Bu Gazel Mecnun Dilindendir, Bu Gazel Leylâ Dilindendir, Bu Gazel Mecnun Dilindendir" den oluşmaktadır. Eser; Leylâ ve Mecnun minyatürleriyle zenginleştirilmiştir.

Yine İskender Pala tarafından neşredilmiş olan *Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk* adlı roman da Fuzûlî tarafından yazılmış Leylâ ve Mecnûn nüshasının macerasını anlatmaktadır. L&M Yayıncılık'tan Şubat 2003'te yayımlanan kitapta metin içinde şiirler kullanılmakla birlikte, her bölüm başında da çeşitli şairlerden olmak üzere şiir parçaları ile beyitler ve nesre çevirileri yer almaktadır.

Kemal Yavuz'un ifadesiyle "Fuzûlî'nin eserine bağlı kalarak nesir şeklinde Leylâ ile Mecnûn hikâyesini kaleme alan ilk yazar" (s. 22) olan Süleyman Tevfik'in *Leylâ ile Mecnun*'u, anılan araştırmacı tarafından neşredilmiştir. Eser, Leylâ ile Mecnûn hikâyesini kaynağından başlayarak Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn yazan şairler ve eserleri hakkında bilgi ile Fuzûlî'nin Leylâ ve Mecnûn'u hakkındaki çalışmaların bulunduğu ön sözle başlar. Bu bölümü bibliyografya takip eder. Latin harfli Türk alfabesine aktarılmış metin ile Arap harfli Türk alfabesiyle yazılmış asıl metin karşılıklı sayfalarda yer almaktadır. Kitabın son kısmında ise metinle alakalı sözlük bulunmaktadır.

Nevzat Yesirgil'in *Leylâ ve Mecnun* eseri ise; "Leylâ ve Mecnun Efsanesi; Eserin Yazılma Sebebi, Konusu, Dış Yapısı, İç Yapısı, Dili, Etkileri ve Dâstân-ı Leylâ vü Mecnûn" dan oluşmaktadır. 449 beyitten oluşan eserde beyitlerin nesre çevirisi sayfa altında bulunmaktadır.

Leylâ ve Mecnûn hakkında yazılan makalelere bakıldığında, bunların hikâyenin menşeiinden başlayarak mesnevînin romana uzanan çizgisinde büyük

çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Makalelerin büyük bir kısmı tıpkı tezlerde ve kitaplarda olduğu gibi Klâsik Türk Edebiyatı'nın en başarılı mesnevîsi kabul edilen Fuzûlî'nin eseri üzerinedir. Yine bu çeşitlilik gösteren makalelerde İran Edebiyatı'ndaki örneklerle mukayese söz konusudur. Mecnûn üzerinde yazılmış müstakil makalelerin yanı sıra Leylâ ve Mecnûn mesnevîlerindeki motifler üzerinde durulmuş, çeşitli şairlere ait Leylâ ve Mecnûnlar incelenilmiş, mesnevîye tehzil yazılmış, bilinmeyen veya yeni bulunan Leylâ ve Mecnûn nüshaları tanıtılmıştır. Genel itibariyle mesnevî hakkında bilgi veren yazıların da bulunduğu makaleler arasında resimlerle de bağlantı kuranlar vardır.

Bildirilerde de diğer bölümlerde olduğu gibi Fuzûlî'nin eseri üzerinde yoğunlaşma söz konusudur. Bir kısmı aynı zamanda basılmış olan bu bildirilerde mukayese, mesnevî içindeki çeşitli temler, hem Türk hem de İran Edebiyatı'ndaki eserlerle karşılaştırma, Leylâ ve Mecnûn'daki değişik nazım şekilleri ve minyatürler ile ayrıca başka eserlerde yer alan Leylâ ve Mecnûn temi üzerinde durulmuştur.

Ansiklopedi maddelerinde ise bu mesnevînin çeşitli edebiyatlardaki işleniş şekline ve kimlerin bu konuda eser verdiğinden bahsedilmiştir.

Sonuç olarak şunları söylemek mümkündür ki Klâsik Türk Edebiyatı'nın en çok işlenen aşk hikâyelerinden biri olan Leylâ ve Mecnûn hakkında bugüne kadar yapılan gerek metin neşrine, gerek incelemelere dayanan çalışmalar sahada önemli bir boşluğu doldurur mahiyettedir. Buna karşılık bütün Leylâ ve Mecnûn mesnevîlerinin neşredilmesi, bu konuda yapılmış özellikle yüksek lisans ve doktora tezlerinin yayımlanması, yine hem İran hem de Türk Edebiyatları arasında yapılan mukayeseli edebiyat çalışmalarının artırılması ve böylece ortaya çıkacak verilerle daha sağlıklı olarak değerlendirmelerin yapılabilmesi hiç kuşkusuz çok önemlidir. Ayrıca yeni yöntemler ışığında yapılabilecek araştırmalar da bu konuya farklı bakış açıları getirebilecektir.

Kaynakça ve Bibliyografya

A. Tezler

- Abdel-Maksoud, Belal Saber Mohamed, "Leylâ ile Mecnûn Mesnevisinin Arap, Fars ve Türk Edebiyatı'nda Ele Alınış Biçimi ve Larendeli Hamdî'nin Eseri", Doktora Tezi, 2 cilt, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 2004, İstanbul Üniversitesi Merkez Ktp. nu. 39152.
- Alpay, Gönül, "Leyla ve Mecnun (Hamdullah Hamdi)", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1960, Merkez Ktp. nu. 2906.
- Aygün, Zeynelabidin, "Behiştî'nin Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi: İnceleme-Metin", Doktora Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1999.

- Arıkan, Fatma, "Derviş Mehmed Ali Geylanî'nin Leyla ve Mecnun Mesnevisi", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1945, Merkez Ktp. nu. 1016.
- Bayak, Cemal, "Sevdâî: Kısâ-i Leylî Birle Mecnûn", Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1987.
- Bilici, Mehmet, "Behiştî'nin Leyla ve Mecnun'u", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1982.
- Börek, Esmâ, "Ali Şir Nevai: Leyla vü Mecnun mesnevisi kelimeler indeksi", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1966, Merkez Ktp. nu. 4180.
- Cafer Süleyman, "İslâm Edebiyatında Leylâ ve Mecnûn Mesnevisi", Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1922.
- Canbey, Adil, "Leyla ile Mecnun'un geleneği ve Sezai Karakoç'un Leyla ile Mecnun'u", Mezuniyet Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Edebiyat Bölümü, 1988.
- Coşkun, Menderes, "Fuzûlî'nin Leylî vü Mecnûn Mesnevisinde Mecnûn ve Leylî'nin Birbirine Aşık olması", Lisans Tezi, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1991.
- Çapan, Pervin, "Mesneviye Düşen Aşklar: Ali Şir Nevâyî ve Fuzûlî'nin Leylâ ve Mecnûnları", Doçentlik Tezi, Muğla, 1999.
- Çelik, Bayram, "Fuzuli'nin Leyla ve Mecnun Mesnevisi ile Hamdullah Hamdi'nin Yusuf u Züleyha Mesnevisinden İnsan Psikolojisi", Yüksek Lisans Tezi, Adana: Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1998.
- Doğan, Yusuf, "Leyla ve Mecnun-Fuzuli", Lisans Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Edebiyat Bölümü, 1981.
- Doğancı, Metin, "Fuzuli ve S. Karakoç Leyla ile Mecnunları Karşılaştırma", Mezuniyet Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Edebiyat Bölümü, 1982.
- Eker, Mehmed Abdullah, "Leyla ve Mecnun Adlı Bahsin Tercümesi", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Fars Filolojisi ve Pakistan Kültürü Anabilim Dalı, 1982, Merkez Ktp. nu. 24199.
- Ezgeç, Çetin, "Fuzuli'nin Leyla vü Mecnun'u, Metin ve İndeks", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, İstanbul, 1972, Merkez Ktp. nu. 8935.
- Fersahoğlu, Yaşar; "Leyla vü Mecnun: Fuzuli", İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1969-1970, İ.Ü. Merkez Ktp. nu. 8028 (Mezuniyet Tezi).
- Güler, Zülfü, "Hamdullah Hamdi, Leylâ ve Mecnun (İnceleme-Metin)", Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum, 1982.
- Gündüz, Münevver, "Leylâ ve Mecnun", Mezuniyet Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1945.
- Hancıoğlu, İlhan, "Fuzuli'nin Leyla vü Mecnun'u (Metin ve İndeks)", Mezuniyet Tezi,

- İstanbul: İstanbul Üniversitesi 1971, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü nu. 1298.
- Işıklar, Mualla, “Kafzâde Faizî Çelebi, Leyla ile Mecnun Mesnevisi”, Mezuniyet Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1974.
- İlter, Rezan, “Bihîştî ve Leylî ve Mecnûn’u”, Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, 1950-1951, Merkez Ktp. nu. 9460.
- Karaman, Şule, “Leylâ İle Mecnûn”, Lisans Tezi, İstanbul: Mimar Sinan Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1991.
- Kütük, Rifat, “Celâl-zâde Sâlih Çelebi, Leylâ vü Mecnûn-Tenkidli Metin/İnceleme”, Yüksek Lisans Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1995.
- Nacar, Mustafa, “Leylî ve Mecnûn Mesnevisi, Hamdullah Hamdi (101-188 varakların çeviri yazısı)”, Mezuniyet Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1976.
- Necan, Armağan, “Fuzulî’nin Leyli vü Mecnun’undaki Dil Özellikleri (Gramer-İndeks)”, Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1964, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü nu. 637.
- Okumuş, Ömer, “Nizameddin Ahmed Suhaylî’nin Leyla u Mecnun’u (İnceleme-Metin)”, Doçentlik Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, 1982.
- Özel, Rıdvan, “Fuzulî-Leyli vü Mecnûn-Metin ve indeks”, İstanbul: İstanbul Üniversitesi 1971, Merkez Ktp. nu. 6799.
- Pehlivanoglu, Nalan, “Leyla ve Mecnun (Azerî şivesine göre)”, Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1970, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü nu. 1926.
- Şahin, M. Ünal, “Leylî ve Mecnûn: Sevdâ’î, Transkripsiyon ve Dil İncelemesi”, Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1988.
- Şenlik, Ferda, “Kafzâde Faizî, Leyli vü Mecnun Mesnevisi”, Mezuniyet Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1978.
- Şenocak, Ebru, “Leylâ ile Mecnûn Hikâyesi Üzerine Mukayeseli Bir Araştırma”, Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2000.
- Şişman, Mehmet, “Hamdullah Hamdî, Leylî ve Mecnûn (1-10. Varakların Çeviri Yazısı)”, Mezuniyet Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 1976.
- Tarlan, Ali Nihat, “İslâm Edebiyatlarında Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi”, Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 1922, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü nu. 1.
- Toska, Zehra, “Salih Çelebi ve Kıssa-i Pür-Gussa-i Mecnun ve Leyla Mesnevisi: İnceleme ve Tenkitli Metin”, Doçentlik Tezi, İstanbul, 2000.
- Turan, Zikri, “Mecnûn u Leylâ: Hakirî, Transkripsiyon ve Dil İncelemesi”, Yüksek Lisans Tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 1988.

Ülger, Sibel, "Leyla ve Mecnun'da Hikâye Tekniği", Doktora Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, 2003, Merkez Ktp. nu. 38649.

Üzel, Rıdvan, "Fuzûlî Leylâ vü Mecnûn (Metin ve İndeks)", Mezuniyet Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 1971, Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü nu. 1244.

B. Kitaplar

- Abdüssabûr, Salâh, *Leylâ ve'l-Mecnûn*, Bamberg, 1991.
- Ahmed Ferâc, Abdüssettâr; *Divânü Mecnûni Leylâ*, Kahire, 1963.
- Ahmed Şevki, *Mecnun ü Leylâ*, Mısır, ts.
- Araslı, Hamid, *Leylâ ve Mecnun*, Bakü, 1958 (Arap alfabesiyle).
- Arash, Hamid, *Leylâ ve Mecnun*, Bakü, 1958 (Kiril alfabesiyle).
- Bombaci, A., *The History of Leyla and Mejnun*, Londra, 1970.
- Büyük Leylâ ile Mecnun Hikâyesi*, İstanbul: Halk Kitapçılık, 1966.
- Câmî, Abdurrahman, *Leylâ vü Mecnûn*, çev. Güneymî Hilâl, Kahire, 1955.
- Cunbur, Müjgân, *Fuzûlî ve Leylâ ve Mecnûn*, İstanbul, 1959.
- Dihlevî, Emir Hüsrev-i, *Mecnûn u Leylî*, Tâhir Ahmedoğlu Muharremof (neş.), Moskova, 1965.
- El-Vâlibî, Ebû Bekir, *Divanü Mecnûn ve Leylâ*, Kahire, 1300.
- Eliyve, Sabir, *Mehemmed Fuzûlî: Leylî ve Mecnûn*, Bakü, 1991.
- Es-Sa'idî, Abdülmetâl, *Divanü Mecnûni Leylâ*, Kahire, 1964.
- Feyzî, İbrahim Sadık, *Divanü Mecnun-ı Leylâ*, Mısır, 1949.
- Fuzûlî; *Leylâ ve Mecnûn*, Muhammet Nur Doğan (haz.), İstanbul, 1996.
- Fuzûlî, *Leylâ ve Mecnun*, (Külliyât-ı Fuzûlî içinde), Köprülüzâde M. Fuad (neş.), İstanbul, 1924.
- Fuzûlî, *Leylâ vü Mecnûn*, Hüseyin Ayan (haz.), İstanbul, 1981.
- Fuzûlî, *Leylâ vü Mecnûn*, İstanbul: Unesco Yayını, 1959 (İngilizce tercüme).
- Fuzûlî, *Leyla ile Mecnun*, Ali Canip Yöntem (haz.), İstanbul, 1927.
- Fuzûlî, *Mecnûn ve Leylâ dilinden Şiirler*, çev. Muhammed Nur Doğan, İstanbul, 1997.
- Fuzûlî, *Hikâye-i Leylâ ve Mecnûn*, İstanbul, 1254.
- Fuzûlî, *Leylâ ve Mecnûn*, İstanbul, 1264.
- Fuzûlî, *Leylâ ile Mecnûn*, İstanbul, 1270
- Fuzûlî, *Leylî ve Mecnûn*, Tebriz, 1274.
- Fuzûlî, *Leylâ ile Mecnûn*, İstanbul, 1291.
- Fuzûlî, *Dâsitân-ı Leylî ve Mecnûn*, İstanbul, 1296.
- Fuzûlî, *Leylî ve Mecnûn*, Tebriz, 1315.
- Fuzulî, *Leyla and Mejnun*, İng. çev. Sofi Huri, Londra, 1970.
- Fuzûlî, *Lauli va Majnun*, Etibar İbrahimova (haz.), Taşkent, 1991.
- Fuzûlî, *Leylâ ile Mecnûn*, çev. Vasfi Mahir Kocatürk, İstanbul, 1943.
- Fuzûlî, *Leylâ ile Mecnun*, Necmettin Halil Onan (haz.), İstanbul, 1956.

- Genç, İlhan, *Fuzûlî ve Sezai Karakoç-Leyla ile Mecnun'un İki Şairi*, İstanbul, 2005.
- Güntekin, Reşat Nuri, *Leylâ ile Mecnun*, İstanbul, 1969.
- Haydar, Seyyid Seccâd, *Hayâlistân, Hikâye-i Leylâ o Mecnûn*, Aligarh, 1932.
- Hikmet, A. A., *Ruma'û wa Zhûliyat-i Shakispîr wa mukâyasa ba-Laylî u Madjnûn-i Nizâmî*, Tahran, 1940.
- Hilâl, M. Guneymî, *Leylâ ve'l-Mecnûn fi'l-edebî'l-Arabî ve'l-Farîsî*, Beyrut, 1980.
- Hilâl, M. Gunaymî, *Leylâ ve Mecnûn fi'l-edebeyni'l-Arabî ve'l-Fârîsî*, Kahire, 1954.
- İbnü'l-Mibred, *Nühetü'l-müsâmîr fî zikri ba'zı ahbâri Mecnûn Benî Âmir*, Muhammed Altuncî (neş.), Beyrut, 1414/1994.
- İnalcık, Şevkiye, *Kays b. Al-Mulavvah (Al-Mecnûn)*, Ankara, 1967.
- Kahraman, Mehmet, *Leyla ve Mecnun Romanı*, İstanbul, 2000.
- Kalkışım, Muhsin, *Fuzûlî'nin Leyla vü Mecnûn Hikâyesi (Tahkiye Unsurları)*, Adana, 1998.
- Karakoç, Sezai, *Şiirler VI, Leylâ ile Mecnun*, İstanbul, 1997.
- Khairallah, As'ad E., *Love, Madness and Poetry: An Interpretation of Mağnûn Legend*, Beyrut, 1980.
- Kıssatü Kays b. El-Mülevvah*, Beyrut, 1868.
- Kıssatü Mecnûn ve Leylâ*, Bombay, 1880.
- Kutsan, Selim, *Fuzûlî-Leylâ ile Mecnûn*, İstanbul, 1988.
- Levend, Agah Sırrı, *Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnun Hikâyesi*, Ankara, 1959.
- Leylâ ile Mecnun*, İstanbul: Anadolu Basımevi, 1945.
- Leylâ ile Mecnun*, İstanbul: Maarif Basımevi, ts.
- Leylâ ile Mecnun*, İstanbul: Maarif Kitaphanesi ve Matbaası, 1956.
- Leylâ ile Mecnun*, İstanbul: Maarif Matbaası, 1975.
- Leylâ ile Mecnun (Resimli- Aşk hikâyesi)*, İstanbul: Doyuran Matbaası, 1977.
- Leylî vü Mecnun*, Bakü, 1950.
- Lugal, Necati Hüsnü ve O. Reşer, *Des Türkischen Dichters Fuzûlî Poem "Laylâ-Meğnûn" die Gereinte Erzählung "Benk u Bâde" (Haşîş und Wein)*, İstanbul, 1943.
- Miquel, Andre ve Percy Kemp, *Majnûn et Laylâ: l'amour fou*, Paris, 1984.
- Nesin, Aziz, *Fuzulî, Leylâ İle Mecnûn*, Ankara, 1972.
- Nevai, Ali Şir, *Hamse (Hayretü'l-Ebrar, Ferhad ü Şirin, Leylî vü Mecnun, Seb'a-i Seyyare, Sedd-i İskenderi)*, Agah Sırrı Levend (haz.), Ankara, 1967.
- Nevâyî, Ali-şîr, *Leylî vü Mecnûn*, Ülkü Çelik (haz.), Ankara, 1996.
- Nizamî-i Gencevî, *Leylâ vü Mecnûn*, Tahran, 1990.
- Nizamî, Genceli, *Leylâ ile Mecnun*, Farçadan nazmen çeviren Azerbaycanlı şair Sammed Vurgun, İstanbul, 1966.
- Nizami, *Leylâ ile Mecnun*, çev. Ali Nihat Tarlan, 1965.
- Pala, İskender, *Babil'de Ölüm İstanbul'da Aşk*, İstanbul, 2003.
- Pala, İskender, *Leylâ ile Mecnun*, 5. bs., İstanbul, 2003.

- Safâ, Dh., *Comparasion des origines et des source de deux contes persans:Leylî et Medj-noun de Nizâmî et Varqah et golchâh de 'Ayougî, dans Colloquio sul poeta persiano Nizâmî*, Rome, 1977.
- Sa'id el-Habbâk, Es'ad Muhammed, *Kays ve Leylâ, el-hubbu'l-halid*, Cidde, Mektebe-tü'l-Habbâk, 1964.
- Sertoğlu, Murat, *Leylâ ile Mecnûn*, İstanbul, 1974.
- Süleyman Tevfik, *Leyla ile Mecnun*, Kemal Yavuz (haz.), İstanbul, 2006.
- Şalom Süleyman, *Leyla u Mecnun*, (İspanyolca), Madrid, 1982.
- Şar, Selâhaddin, *Leylâ ile Mecnun Tragedyası (Beş Bölümlük Oyun)*, İstanbul, 1977.
- Şevkî, Ahmed, *Mecnûn ve Leylâ (Kaysü Leylâ)*, Kahire, 1931.
- Teclil, Celil, *Leylâ vü Mecnûn*, Tahran, 1374 (1995).
- Tekmil ve Tamam Leyla ile Mecnun*, İstanbul, 1954, resimli.
- Veled Çelebi, *Leylâ ile Mecnun*, İstanbul, 1895.
- Yesirgil, Nevzat, *Fuzûlî-Leylâ ve Mecnûn*, İstanbul, 1958.
- Yurdatop, Selâmi Münir, *Leylâ ile Mecnun, Hakikî Halk Hikâyesi*, İstanbul, 1971 (Re-simli).
- Zeki, Rıza, *Leyli Mecnun*, Bakü, 1911.

C. Makaleler

- Abdullah, Fevziye, "Makber'de Leyla ve Mecnun ile Hüsün ve Aşk Tesirleri", *Ülkü-Halkevleri Dergisi*, İkincikânun 1938, c. X, sy. 59, s. 454-461.
- Abdullah, Fevziye, "Makber'de Leyla ve Mecnun ile Hüsün ve Aşk Tesirleri-II", *Ülkü-Halkevleri Dergisi*, Şubat 1938, c.X, sy.60, s. 541-544.
- Açıkgöz, Namık, "Leylâ ve Mecnûn Mesnevî'sinin Yapısı", *Millî Kültür*, Aralık 1987, sy. 59, s. 39-43.
- Akalın, Nazir, "Nizâmî-yi Gencevî ile Fuzûlî-yi Bağdâdî'nin Leylî ve Mecnûn mesnevî-lerinin tartışmalı mukayesesi", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1997, sy. 3, s. 201-217.
- Akalın, Nazir, "Leylâ vü Mecnûn Hikâyesinin Menşesine Dair", *İslâmî Edebiyat*, Nisan-Mayıs-Haziran 1999, sy. 29, s.14-16.
- Aksel, Malik, "Resimlerde Leyla ve Mecnun", *Hisar*, 1974, c. XIV, sy. 127, s. 14-15.
- Aksu, Cemal, "Fuzûlî, Leylâ ve Mecnûn, Haz. Muhammed Nur Doğan", *İlmi Araştırmalar*, 1997, sy. 4, s. 227-228.
- Arashî, Hamit, "Leylî ve Mecnûn Hakkında", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten* 1958, 1988, s. 17-39.
- Ayan, Hüseyin, "Hâmidizâde Celilî'nin Leylâ vü Mecnûn'u", *Türk Dünyası Araştırmaları*, Aralık 1983, sy. 27, s. 67-93.
- Ayyıldız, Mustafa, "Modern Anlatı Tekniği Açısından Leylâ ve Mecnûn Mesnevisine Bir Yaklaşım", *Dergâh*, 1995, c.VI, sy. 61, s. 22-23.
- Bayak, Cemal, "Sevdâî, Kissa-i Leylî Birle Mecnûn Mesnevisi", *Journal of Turkish Studies*, Fahir İz Armağanı I, 1990, c. XIV, s. 103-112

- Bertels, E. Evgeniy, "Ali Şir Nevâî, Leylâ ve Mecnûn", *Türkiyat Mecmuası*, 1951, c. IX, s. 47-64.
- Danişmend, İ. Hami, "Leylâ ile Mecnûn", *Cumhuriyet Gazetesi*, 7 Kasım 1940.
- Demirel, Hamide, "The Love Story of Laylâ va Majnûn", *Doğu Dilleri Dergisi*, 1975, c.II, sy. 2, s. 191-202.
- Dilçin, Cem, "Mecnûn-nâme (Tehzîl-i Leylâ vü Mecnûn)", *Journal of Turkish Studies*, Volume: 21, Hasibe Mazıoğlu Armağanı I, Şinasi Tekin ve Ahmed Turgut (mîsafir ed.), 1997, Harvard University, s. 230-301.
- Dizdaroğlu, Hikmet, "Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leyla ve Mecnun Hikâyesi/Agah Sırrı Levend", *Türk Dili*, 1959, c. IX, sy. 99, s. 165-168.
- Dizdaroğlu, Hikmet, "Leylâ ile Mecnûn Hikâyesi-Agâh Sırrı Levend", *Türk Dili*, Aralık 1959, c. IX, sy. 99, s. 165-168.
- Dolu, Halide, "British Museum'daki Bilinmeyen Leyla ve Mecnun", *Fuzuli*, 1957, sy. 1, s. 2-19.
- Ersoylu, Halil, "Fuzûlî ile Mecnûn", *Osmanlı Araştırmaları (Prof Dr. Mehmed Çavuşoğlu'na Armağan D)*, 2005, c. XXV, s. 167-186.
- Erinbetova, Daniş, "Geyik Hikâyesi ve Ceylân Hikâyesi'nin Fuzûlî Leylâ ile Mecnûn'unda Aldığı Şekil", *Bal-tam Türklük Bilgisi*, Prizren, Mart 2005, sy. 2, s. 148-153.
- Gökyay, Orhan Şaik, "Leylâ ile Mecnûn", *Yücel-Aylık Sanat ve Fikir Mecmuası*, Temmuz 1944, c. XVII, sy. 99, s. 82-87.
- Güler, Zülfü, "Leylâ ve Mecnûn Hikayelerinde Aile", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1999, c. IX, sy. 1, s. 101-128.
- Gürgendereli, Müberra, "Edirneli Örfi'nin Leylâ ve Mecnûnu", *İlmî Araştırmalar*, 2002, sy. 14, s. 73-82.
- Gürses, Reşide, "Fuzûlî Üzerine Makaleler", *Bilge*, Kış 1997, s. 11, s. 44.
- Harmancı, M. Esat, "Mehmet Kahraman, Leylâ ve Mecnûn Romanı, Ankara, 2000", *Türk Kültürü İncelemeleri*, 2003, sy. 8, s. 234-254.
- Kahraman, Mehmet, "Fuzuli'nin Leyla ile Mecnun Romanı", *Yedi İklim*, Ekim 1995, sy. 67, s. 26-28.
- Kahraman, Mehmet, "Mecnun I-III", *Yedi İklim*, Şubat 1997, sy. 83, s. 41-43; Mart 1997, sy. 84, 44-49; Nisan 1997, sy. 85, 42-49.
- Kahraman, Mehmet, "Bir Aşk Eri Olarak Mecnun", *Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilim Yolu Dergisi*, 1999, sy. 2, s. 119-134.
- Kahraman, Mehmet, "Modern Roman Bilgilerimiz Işığında Leyla ve Mecnun", *Yedi İklim*, Şubat 1998, sy. 95, s. 28-33.
- Kalpaklı, Mehmed ve Walter G. Andrews., "Layla Grows up: Nizami's Layla ve Majnun 'in the Turkish Manner'", *The poetry of Nizami Ganjavi: Knowledge, Love and Rhetoric*, Kamran Talatof ve Jerome W. Clinton (ed.), Palgrave: St. Martins Press, 2000, s. 29-49.
- Kaplan, Mehmet, "Leyla ve Mecnun", *Türk Edebiyatı Üzerinde Araştırmalar 3: Tip Tahlilleri*, İstanbul, 1985, s. 144-158.

- Karahan, Abdülkadir, "Arap, Fars ve Türk Edebiyatlarında Leylâ ve Mecnûn Temi", *Eski Türk Edebiyatı İncelemeleri*, İstanbul, 1980, s. 73-83.
- Karahan, Abdülkadir, "Fuzûlî'nin Leylâ ve Mecnun Mesnevisi", *Hamle*, İkinciteşrin 1940, c. I, sy. 4, s. 8-15.
- Karaköse, Saadet, "Türk edebiyatında Ferhâd ü Şirin ve Leylâ vü Mecnûn Mesnevîlerinin Mukayesesi ve Mecnûndaki Tasavvufî Unsurlar", *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (Dr. Himmet Biray Özel Sayısı)*, Kasım 1999, s. 535-543.
- Kızıltuğ, Recai, "Fuzulî'nin Leyla ve Mecnun Mesnevisi'nde Gündelik Hayat", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 2004, sy. 25, s. 27-52.
- Kızıltuğ, Recai, "Fuzulî'nin Leyla ve Mecnun Mesnevisinde İnançlar ve Gelenekler", *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi (Prof. Dr. Şinasi Tekin Özel Sayısı)*, 2005, sy. 27, s. 117-144.
- Koncu, Hanife, "Şâhidî'nin Leylâ vü Mecnûn Mesnevisi ve Bilinmeyen Bir Nüshası", *Bir-Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 1996, sy. 6, s. 137-143.
- Levend, A. Sırrı, "Lârendeli Hamdî'nin Leylâ ve Mecnûn'u", *Türk Dili*, Ekim 1952, c. II, sy. 13, s. 12-17.
- Levend, A. Sırrı, "Leylâ ve Mecnûn'lar", *Türk Dili*, Şubat 1952, c. I, sy. 5, s. 256-260.
- Levend, A. Sırrı, "Ahmed Rızvân'ın Leylâ ve Mecnûn'u", *Türk Dili*, Nisan 1952, c. I, sy. 7, s. 389-394.
- Levend, A. Sırrı, "Türk Edebiyatında Leylâ ve Mecnûn Yazan Şairler", *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı-Belleten 1957*, 1988, s. 105-113.
- Levend, A. Sırrı, "Halife'nin Leylâ ve Mecnûn'u", *Türk Dili*, Mayıs 1952, c. I, sy. 8, s. 447-451.
- Levend, A. Sırrı, "Örfî'nin Leylâ vü Mecnun'u", *Türk Dili*, Eylül 1952, c. I, sy. 12, s. 17-20.
- Levend, A. Sırrı, "Kadîmî'nin Leylâ ve Mecnûn'u", *Türk Dili*, Haziran 1952, c. I, sy. 9, s. 517-522.
- Mahdjûb, M. Dj., "Leylî u Madjnûn-i Nizâmî wa Madjnûn u Laylî-i Amîr Khusraw-i Dihlawî, *dans Sukhan*, 1963, XIV.
- Magamız, Zeki, "Leylâ'nın Mecnûn'u", *İkdam Gazetesi*, 29 Mayıs 1326.
- Nicholson, R. A., "Mecnûn", *UDMİ*, c. XVIII, s. 587-588.
- Okumuş, Ömer, "Nizâmeddin Ahmed Suhaylî'nin Leylî vü Mecnun'u", *Atatürk Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Edebiyat Bilimleri Araştırma Dergisi*, 1990, sy. 18, s. 114-124.
- Olgun, Tahir, "Fuzulî (Leylâ ve Mecnun) Manzumesini Niçin Yazmıştı?", *Yücel*, Ocak 1936, sy. 11, s. 172-176.
- Olgun, Tahir, "Fuzulî (Leylâ ve Mecnûn) Manzumesini Niçin Yazmıştı? - II", *Yücel*, Şubat 1936, sy. 12, s. 218-220.
- Olgun, Tahir, "Fuzulî Leylâ Mecnun Manzumesini Kimin Adına Yazmıştı?", *Yücel*, Nisan 1936, sy. 14, s. 52-55.
- Öztelli, Cahit, "Fuzûlî'nin En Eski Leylâ ve Mecnûn Mesnevîsi", *Türk Dili*, Ağustos 1975, sy. 287, s. 429-431.

- Ritter, H., “Die Frühgeschichte der Erzählung von Macnûn und Lailâ in der Arabischen Literatur”, *Oriens*, 1995, c. VIII, sy. 1, s. 50 (Ignatij J. Krackovskij’nin 1946’da Leningrad’da neşrettiği “Arap Edebiyatında Leylâ ve Mecnûn” adlı Rusça makalenin Almanca tercümesi).
- Rustamov, E. R., “Znal li Fuzuli Poemu Naoi: Layli i Madzhnun”, *Ksina*, Sbornik Pam-yati, 1964, c. LXV, s. 144-146.
- Solmaz, Süleyman, “Fuzûlî’nin Gözüyle Mecnûn”, *Türk Kültürü*, Ekim 2000, c. XXXVIII, sy. 450, s. 632-640.
- Süleyman Nazif, “Leylî vü Mecnûn”, *Servet-i Fünûn*, 1342, c. LX, (1557-83), s. 66.
- Tekin, Gönül Alpay, “Hamdullah Hamdî’nin Yeni Bir Leylâ vü Mecnûn Nüshası ve Metin Tenkidi Hakkında Bazı Düşünceler”, *Journal of Turkish Studies, Ali Nihad Tarlan Hatıra Sayısı*, Cambridge, 1979, c. III, s. 307-342.
- Tekin, Gönül Alpay, “Hamdullah Hamdî’nin Leylâ ve Mecnun Hikâyesi”, *Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Araştırma Dergisi*, 1970, sy. 1, s. 25-32.
- Tökel, Dursun Ali, “Bir Bildungs Roman Olarak Leyla vü Mecnun Mesnevisi”, *Dergâh*, Ekim 1998, c. IX, sy. 104, s. 17-19.
- Türinay, Necmeddin, “Klasik romana ve Leyla ile Mecnun’a Dair - I”, *Dergâh*, 1996, c. VII, sy. 77, s. 1-12.
- Türinay, Necmeddin, “Klasik romana ve Leyla ile Mecnun’a Dair – II: Leyla ile Mecnun Mesnevi ve Şiir”, *Dergâh*, 1996, c. VII, sy. 78, s. 8-10.
- Türinay, Necmeddin, “Klasik romana ve Leyla ile Mecnun’a Dair – III: Otobiyografiden Leyla ile Mecnun’a”, *Dergâh*, 1996, c. VII, sy. 79, s. 7-8.
- Türinay, Necmeddin, “Klasik romana ve Leyla ile Mecnun’a Dair – IV: Leyla ile Mecnun’u Kim Anlatıyor”, *Dergâh*, 1996, c. VII, sy. 80, s. 9-10.
- Uçman, Abdullah, “Rıza Tevfik’in Kaleminden Fuzûlî ve “Leylâ İle Mecnun”, *Osmanlı Araştırmaları (Prof. Dr. Mehmed Çavuşoğlu’na Armağan I)*, 2005, c. XXV, s. 203-224.
- Yavuz, Kemal, “Leylâ İle Mecnûn Hikayesi’nin Edebiyattaki Yeri”, *Modern Türklük Araştırmaları Dergisi*, Aralık 2005, c. II, sy. 4.
- Yıldız, Alpay Doğan, “Eski Bir Bahçenin Yeniden Düzenlenişi ya da Fuzûlî’nin Hikayesi i Leylâ ve Mecnun’u Sunuşu”, *Bilig*, Bahar 2004, sy. 29, s. 201-222.

D. Bildiriler

- Açıkgöz, Namık, “Fuzûlî’nin Leylî vü Mecnûn Mesnevisindeki Gazel ve Murabbalar”, *I. Milletlerarası Büyük Azerbaycan Kongresi*, 25 Mayıs-3 Haziran 1990, Kayseri.
- Açıkgöz, Namık, “Leylâ vü Mecnun Minyatürleri”, *Fuzûlî Kitabı: 500. Yılında Fuzûlî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul, 1996, s. 249-272.
- Açıkgöz, Namık, “Türkçe ve Kürtçe Mem u Zin ile Leylî vü Mecnûn Mesnevîlerinin Mukayesesi”, *II. Karşılaştırmalı Edebiyat Araştırmaları Sempozyumu*, 6-18 Mayıs 1996, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Çanakkale.
- Açıkgöz, Namık, “Leylâ ile Mecnûn”, *Konferans ve Dia Gösterisi*, Muğla, 4.4.1995.

- Akar, Metin, "Fuzûlî'nin Leylî vü Mecnun'u Üzerine Bazı Düşünceler", *Fuzûlî Sempozyumu-Bildiriler* 04-05 Nisan 1995 (*Bir-Türk Dünyası İncelemeleri Dergisi*, 1995, sy. 3, s. 165-171).
- Aliyev, Sabir, "Leylî ile Mecnun'da Şairin Tanrı ve İnsan Sevgisi", *Fuzûlî Kitabı: 500. Yılında Fuzûlî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul, 1996, s. 245-247.
- Ayan, Gönül, "Fuzûlî ile Celilî'nin Leylâ vü Mecnûn Mesnevileri: Leyla vü Mecnun Mesnevisi by Fuzuli and Celili", *Fuzûlî Sempozyumu*, 26 Aralık 1994, Konya.
- Ayan, Gönül, "Celilî'nin Leylâ vü Mecnûn Mesnevisinde Genceli Nizami Tesiri / The Influence of Genceli Nizami in the Mesnevi of Layla vü Mecnun by Celili, *Azerbaycan Şairi Genceli Nizami Sempozyumu*, Azerbaycan Kültür Derneği, Ankara 1991.
- Çapan, Pervin, "Ali Şir Nevâyî ve Fuzûlî'nin Leylâ ve Mecnûn Mesnevilerinin Anlatım Tarzlarının Mukayeseli Tahlili", *I. Uluslar Arası Karşılaştırmalı Edebiyat Kongresi*, 15-17 Ekim 2003, Osmangazi Üniversitesi, Eskişehir.
- Emil, Birol, "Leylâ ve Mecnûn'da Beşerî ve Evrensel Duygular", *Fuzûlî Sempozyumu Bildiriler* 04-05 Nisan 1995, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Derdiyok, İ. Çetin, "Mesnevi-i Manevi'de Leyla ve Mecnun", *9. Milli Mevlana Kongresi: Tebliğler*, 15-16 Aralık 1997, Konya (*Selçuk Üniversitesi Selçuklu Araştırmaları Merkezi*, 1998, s. 75-84).
- Kahraman, Mehmet, "Fuzûlî'nin Leylâ ile Mecnûn Romanı", *Fuzûlî Sempozyumu*, 26 Aralık 1994, Konya (*Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1997, sy. 3, s. 181-186).
- Kirchner, Mark, "Nawâ'î's Laylâ wa Magnun als poem", *Ali Şir Nevâî'nin Doğumunun 550 ve Ölümünün 500.Yıl Dönümü*, 23 Nisan 2001, Frei Universität, Berlin.
- Kütükçü, Tamer, "Fuzûlî'nin Leyla ve Mecnun'unda Poetik Ses", *Yazıdan Söze Yüksek Lisans Sempozyumu*, 12-13 Mayıs 2005, Boğaziçi Üniversitesi, İstanbul.
- Pala, İskender, "Fuzulî'nin Leylâ vü Mecnûn'u", *Fuzulî Sempozyumu*, 21-24 Ocak 1996, Edirne.
- Tahrallı, Mustafa, "Leylâ ve Mecnun Üzerine", *Fuzûlî Kitabı-500. Yılında Fuzûlî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul, 1996, s. 213-222.
- Türinay, Necmeddin, "Klasik romana ve Leylâ vü Mecnun'a dair", *Fuzûlî Kitabı: 500. Yılında Fuzûlî Sempozyumu Bildirileri*, İstanbul, 1996, s. 223-244.

E. Ansiklopedi Maddeleri

- Ateş, Ahmed, "Leylâ ile Mecnûn", *MEB İA*, 1970, c. VII, s. 49-51.
- Pellat, Ch., "Madjnûn Laylâ (Litterature arabe)", *Encyclopedia de L'Islam*, Leiden, 1986, c. V, s. 1098-1099.
- Bruijn, J. T. P. De, "Madjnûn Laylâ (Dans les litteratures en persan, en kurde et en pashto)", *Encyclopedia de L'Islam*, Leiden, 1986, c. V, s. 1100-1101.
- Flemming, B., "Madjnûn Laylâ (Litterature turque)", *Encyclopedia de L'Islam*, Leiden, 1986, c. V, s. 1102, 1103.

Haywood, J. A., "Madjnûn Laylâ (Litterature ourdoue)", *Encyclodedia de L'Islam*, Leiden, 1986, c. V, s. 1102-1103.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, "Leyla ve Mecnun", İstanbul, 1986, c. VI, s. 87-90.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, "Leylâ vü Mecnun", İstanbul, 1986, c. VI, s. 90-92.

Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi, "Leylî ve Mecnun", İstanbul, 1986, c. VI, s. 92-93.

Bibliography of Laylâ and Madjnûn

Hanife KONCU

Abstract

This story was born in the Arabic Literature and processed on masnavî first of all in the Persian Literature. Laylâ and Madjnûn was written by a lot of Turkish poets. This story which was loved in Turkish Literature has got a lot of studies. This article is about these studies.

Key words: Laylâ and Madjnûn, Masnavî, Fuzulî, Arabic Literature, Persian Literature, Classical Turkish Literature.

Leylâ ve Mecnûn Bibliyografyası

Hanife KONCU

Özet

Leylâ ve Mecnûn, Arap Edebiyatı'nda doğmuş ve Fars Edebiyatı'nda mesnevî içerisinde gelişmiştir. Leylâ ve Mecnûn hikâyesi pek çok Türk şair tarafından da kaleme alınmış, bu hikâye üzerine çok sayıda inceleme yapılmıştır. Bu yazıda, Leylâ ve Mecnûn metinleri ve farklı şairlere ait bu nüshalar üzerinde yapılmış incelemeler konu edilmiş ve bu alandaki literatür tanıtılmış, tezler, kitaplar, makaleler, bildiriler ve ansiklopedi maddeleri toplu olarak sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Leylâ ve Mecnûn, Mesnevî, Fuzulî, Arap Edebiyatı, Fars Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı.

